

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
----------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

1.1. Το φαινόμενο της χαρισματικότητας.....	9
1.2. Ιστορική αναδρομή της έννοιας της χαρισματικότητας	12
1.3. Ερευνητικές δραστηριότητες σχετικές με τη χαρισματικότητα στις ΗΠΑ τον 20ο αιώνα	16
Η έρευνα το πρώτο μισό του 20ου αιώνα.....	16
Η έρευνα την περίοδο 1950-1960	18
Η έρευνα το υπόλοιπο του 20ού αιώνα (1970-2000).....	20
1.4. Σχετικές σημαντικές έννοιες: Μια πρώτη ερμηνεία	22
Διάνοια	22
Νοημοσύνη.....	22
Δείκτης Νοημοσύνης /ΔΝ	23
Δημιουργικότητα.....	24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΤΗΣ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

2.1. Ο Lewis Terman και η έννοια της χαρισματικότητας.....	29
Η μελέτη του Terman.....	29
Ο Terman και ο Δείκτης Νοημοσύνης	33
2.2. Προβλήματα και κριτική στις δοκιμασίες νοημοσύνης.....	33
Η έννοια του “πολιτισμικά” δίκαιου τεστ	34
Δείκτης νοημοσύνης και σχολική επιτυχία.....	34
2.3. Τεστ νοημοσύνης και χαρισματικότητα	35
Κριτική σε τέστ νοημοσύνης.....	35
Μετρώντας την νοημοσύνη.....	38
2.4. Επισήμανση της χαρισματικότητας	41
Πολλαπλά κριτήρια στην διαδικασία επισήμανσης	41
Επισήμανση και ειδικές εκπαιδευτικές παροχές (προγράμματα).....	59
Η ανάγκη για έγκαιρη επισήμανση.....	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ

3.1. Γιατί “ειδική” εκπαίδευση	67
Η ύπαρξη ανάγκης για εκπαίδευση των χαρισματικών/ταλαντούχων μαθητών	67
Στερεότυπα ή μύθοι που εμποδίζουν την υλοποίηση των ειδικών εκπαιδευτικών παροχών	69
Λογική για την εκπαίδευση των χαρισματικών παιδιών	72
3.2. Διαφορετική εκπαίδευση για τα χαρισματικά παιδιά (ΔΕΧ)	74
Το γενικό πλαίσιο της ΔΕΧ και η Ελληνική πραγματικότητα	74
Προγράμματα ΔΕΧ	77
Σχέση ειδικών εκπαιδευτικών παροχών και γενικού πλαισίου εκπαίδευσης	77
Σκοπός, στόχοι και συστατικά μέρη ενός προγράμματος	79
Διαφορετικές Εκπαιδευτικές Παροχές	85
Η έννοια της «Ομαδοποίησης ικανότητας» και σχετικές παροχές	85
Υπέρ και κατά της «ομαδοποίησης ικανότητας»	94
Επιτάχυνση	95
Εμπλουτισμός	103
Εμπλουτισμός και Επιτάχυνση: Υπάρχει ουσιαστική διαφορά	118
Η πρακτική εφαρμογή των παροχών στα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη	119
ΔΕΧ: Τα αποτελέσματα των διαφόρων παροχών	120
3.3. Δάσκαλοι και ΔΕΧ	125
Δάσκαλοι και διαδικασία επισημάνσης	125
Χαρακτηριστικά δασκάλων που συμμετέχουν στη ΔΕΧ	131
Δάσκαλοι και χαρισματικά σε «παραδοσιακή» τάξη	134

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ

4.1. Οικογένεια και χαρισματικότητα	139
Γενικά σχόλια	139
Στάση γονέων	140
Γονείς και διαδικασία επισημάνσης	143
Άλλα αδέλφια	144
4.2. Βοήθεια στους γονείς	146
Προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα	146
Χαρακτηριστικά χαρισματικών που χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή	149
Συμπεριφορές γονέων προς αποφυγή	152
Ομάδες γονέων	154
4.3. Συχνές απορίες γονέων	156
Επισημάνση	156

Κίνητρα	157
Συνομήλικοι	157
Αδέρφια	158
4.4. Ο ρόλος των γονέων στη ΔΕΧ	159

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

5.1. Συναισθηματικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά	163
5.2. Η εικόνα του εαυτού	164
Η γέννηση του εαυτού	170
Επίδραση των συνομηλίκων στην εικόνα του εαυτού	172
5.3. Εφηβεία και χαρισματικότητα	173
5.4. Συμβουλές στους γονείς για την περίοδο της εφηβείας των χαρισματικών/ ταλαντούχων παιδιών τους	175

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

6.1. Κοινωνική Ενσωμάτωση	181
Σε τι δίνει αξία η κοινωνία	181
Αντίδραση της κοινωνίας στα χαρισματικά παιδιά	182
Χρησιμοποίηση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών για κοινωνικοποίηση	184
6.2. Περιμένοντας τους άλλους να φτάσουν	188
6.3. Συνομήλικοι των χαρισματικών παιδιών	189
6.4. Απόψεις των χαρισματικών για τον εαυτό τους και την κοινωνία	191

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

7.1. Εισαγωγικά σχόλια	195
7.2. Χαρισματικά κορίτσια	197
7.3. Χαρισματικά προερχόμενα από ιδιαίτερες ομάδες του πληθυσμού: Η περίπτωση των χαρισματικών με Αφρικάνικη καταγωγή (Μαύρα Χαρισματικά)	211
Χαρισματικά παιδιά που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες (ΗΠΑ)	213
7.4. Χαρισματικά/ταλαντούχα παιδιά με ιδιαίτερες δυσκολίες, που μειονεκτούν	217
Χαρισματικά με αισθητηριακές δυσκολίες	220
Χαρισματικά με μαθησιακές δυσκολίες	221
Τύποι χαρισματικών με μαθησιακές δυσκολίες	224
Επισημάνση	226
Διαδικασίες επισημάνσης	226

Έγκαιρη επισημάνση	227
Wisc – III και επισημάνση	228
Ένα μοντέλο επισημάνσης	229
Κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο	230
Κοινωνικά και ακαδημαϊκά χαρακτηριστικά χαρισματικών με μαθησιακές δυσκολίες και συγκεκριμένοι τρόποι μάθησης	231
Χαρισματικά με διάσπαση προσοχής ή και υπερκινητικότητα	233
7.5. Χαρισματικά παιδιά που δεν εκφράζουν το δυναμικό τους σε ακαδημαϊκές συμπεριφορές (Ακαδημαϊκή υποεπίδοση)	234
Χαρακτηριστικά των παιδιών αυτών	234
Αιτίες	236
Χαρακτηριστικά προσωπικότητας	236
Γονείς	237
Σχολείο	239
Τι πρέπει να γίνει	240
7.6. Τι πρέπει να γίνει για τα παιδιά που ανήκουν στις ιδιαίτερες ομάδες	243

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΕΠΙΛΟΓΟΣ

8.1. Συνοψίζοντας	247
8.2. Τα σημαντικότερα γεγονότα που επηρέασαν το κίνημα της χαρισματικότητας τον 20ο αιώνα (ΗΠΑ)	249
8.3. Με μια ματιά: Σημεία προσοχής σχετικά με την έννοια της χαρισματικότητας	251
8.4. Καταληκτικά σχόλια	258

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 Διερεύνηση απόψεων δασκάλων σχετικά με την έννοια της χαρισματικότητας	261
Παράρτημα 2 Ερωτηματολόγιο για την ύπαρξη και αποτελεσματικότητα ΔΕΧ που ήδη εφαρμόζεται στο σχολείο (γονείς και δάσκαλοι)	265
Παράρτημα 3 Αξιολόγηση μαθητών των δραστηριοτήτων «Εμπλουτισμού» που οι ίδιοι συμμετέχουν (για μαθητές τρίτης-έκτης Δημοτικού)	268
Παράρτημα 4 Απόψεις των γονέων για προγράμματα Εμπλουτισμού που προσφέρθηκαν στο παιδί τους	270
Παράρτημα 5 Αίτηση για συμμετοχή σε προγράμματα Εμπλουτισμού	272

Παράρτημα 6	
Φόρμα υπόδειξης γονέων για νεαρά χαρισματικά (Νηπιαγωγείο, Α' & Β' Δημοτικού)	274
Παράρτημα 7	
Φόρμα υπόδειξης συνομηλίκων	276
Παράρτημα 8	
Αξιολόγηση προϊόντος	278
Παράρτημα 9	
Προτάσεις θεμάτων για δραστηριότητες Εμπλουτισμού	280
Παράρτημα 10	
Χαρακτηριστικά δημιουργικότητας σε χαρισματικά με διαφορετική κουλτούρα	282
Παράρτημα 11	
Κλίμακα αξιολόγησης παιδιών Νηπιαγωγείου	283
Παράρτημα 12	
Φόρμα αξιολόγησης παιδιού 4 χρονών (γονέων)	285
Παράρτημα 13	
Φόρμα υπόδειξης εαυτού	286
Παράρτημα 14	
Ερωτηματολόγιο προς γονείς παιδιών που συμμετέχουν σε ΔΕΧ	287
Παράρτημα 15	
Παραδείγματα προγραμμάτων Εμπλουτισμού στην Ελλάδα	294
Παράρτημα 16	
Βιβλία, Άρθρα σε Περιοδικά, Ανακοινώσεις από Έλληνες στον Ελληνικό και Διεθνή χώρο	303
Παράρτημα 17	
Σωματεία στον Ελληνικό χώρο που ιδρύθηκαν με σκοπό την υποστήριξη των Χαρισματικών/Ταλαντούχων παιδιών	308
Παράρτημα 18	
Ενδεικτικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις και περιοδικά σχετικά με τη χαρισματικότητα	311
Παράρτημα 19	
Σημαντικές έννοιες σχετικές με τη χαρισματικότητα	315
Παράρτημα 20	
Το Δίπλωμα του European Council for High Ability (ECHA)	320
References	329